

УДК 027.7:378.014.67:005.56/.57

I.V. Киричок

Харківський національний медичний університет

Наукова бібліотека

БІБЛІОТЕКА І СТУДЕНТСТВО: ТВОРЧИЙ ДІАЛОГ ТА ПАРТНЕРСТВО

В статті розкривається досвід роботи Наукової бібліотеки ХНМУ із студентською громадою університету щодо налагодження партнерських відносин, створення сприятливої атмосфери в бібліотеці для формування громадської та патріотичної активності, розкриття інтелектуального потенціалу і творчого хисту студентів.

В статье раскрывается опыт работы Научной библиотеки ХНМУ со студенческим сообществом университета по налаживанию партнерских отношений, создание благоприятной атмосферы в библиотеке для формирования гражданской и патриотической активности, раскрытие интеллектуального потенциала и творческих способностей студентов.

The article reveals the experience of Scientific Library KhNMU with the student community of the University in partnerships, creating a favorable atmosphere in the library for the formation of civil and patriotic activity, disclosure of the intellectual potential and creative abilities of students.

Ключові слова: університетська бібліотека, студентське самоврядування, студентоцентризм, партнерство, культурно-просвітницька та виховна робота.

Ключевые слова: университетская библиотека, студенческое самоуправление, студентоцентризм, партнерство, культурно-просветительская и воспитательная работа.

Key words: University library, student government, studentcentrum, partnership, cultural and educational work.

Розвиток Європейського простору вищої освіти зумовлює значні зрушення у сфері забезпечення якості вищої освіти в Україні. Зміна освітньої парадигми предметоцентризму на парадигму студентоцентризму робить студента суб'єктом власної освітньої діяльності та професійного становлення [2].

Студентство є найчисленнішою категорією користувачів для бібліотеки будь-якого вишу, тож, безумовно, організація її діяльності, перш за все, є студенторієнтованою.

Діяльність Наукової бібліотеки Харківського національного медичного університету (НБ ХНМУ) набуває особливої вагомості у співпраці з науково-педагогічною та студентською спільнотою вишу. З метою впорядкування роботи по забезпеченню освітнього процесу в університеті бібліотека запропонувала представникам студентського самоврядування сісти за круглий стіл для обговорення актуальних питань та оперативного вирішення нагальних завдань, попередньо провівши за підтримки сектору медіапростору Студентської ради ХНМУ онлайн-анкетування студентів всіх курсів у соцмережах щодо діяльності Наукової бібліотеки університету.

Перший круглий стіл *«Бібліотека і студентство: діалоги»* відбувся у листопаді 2015 року за участі дирекції бібліотеки, завідувачів відділами обслуговування та представників студентства університету. Обговорювали результати онлайн-анкетування студентів щодо діяльності бібліотеки. Так, відповіді показали, що студенти навіть не здогадуються про значний інформаційно-ресурсний потенціал університетської книгозбірні, що в свою чергу зобов'язує нас переглянути інформаційну роботу бібліотеки, знайти нові форми і методи її проведення. Загалом, анкетування виявило позитивні сторони діяльності бібліотеки, деякі проблемні питання.

Бібліотекарі і студенти знаходили точки взаємодії, вирішували гострі питання, напрацьовували завдання для забезпечення навчального процесу в університеті з врахуванням потреб студентства. Зустріч мала позитивний настрій, обговорення були конструктивними, виникли нові ідеї про співпрацю. Бібліотека запропонувала проводити такі діалоги постійно.

Студентське самоврядування із зацікавленістю бере участь в житті і діяльності університетської бібліотеки – це і проведення онлайн-анкетувань студентів за різноманітними напрямками в організації роботи бібліотеки та попиту користувачів, і проведення круглих столів та інших сумісних заходів, і волонтерство у бібліотеці тощо.

Так, навесні 2016 року за підтримки медіа-сектору Студентської ради НБ ХНМУ провела онлайн-анкетування студентів щодо ефективності використання навчальної літератури з метою моніторингу якості інформаційного забезпечення навчального процесу та ефективності використання навчальної літератури, наявної у її фонді.

Восени цього року разом із студентським самоврядуванням НБ провела онлайн-анкетування студентів щодо інформованості про явище плагіату та відношення до нього. Ця діяльність направлена на підтримку Проекту сприяння академічній доброчесності, який стартував в Україні на початку року, і поширюється. Результати анкетування та рішення щодо подолання проблемних питань обговорюються із студентами за круглим столом.

Серед завдань бібліотеки – створення умов для саморозвитку і самоосвіти студента, розкриття його інтелектуального потенціалу, сприяння формуванню творчої особистості майбутнього лікаря.

Студенти університету – креативна, талановита молодь, яка є небайдужою до життя своєї alma mater та університетської спільноти; кожен з них прагне, окрім суто навчання, зробити свій вклад і знайти своє місце у суспільному житті, розширити межі своєї громадської діяльності.

ХНМУ є лідером студентського волонтерського руху серед вишів України. Наші студенти організували волонтерський рух паліативної та хоспісної служби «Ера милосердя», вони допомагають людям, що страждають невиліковними та інфекційними хворобами, ветеранам і дітям, здають донорську кров,

допомагають лікарям у військовому шпиталі, піклуючись про бійців з пораненнями із зони АТО, разом з викладачами університету проводять інструктажі щодо надання домедичної допомоги пораненим для військових на передовій.

Тож необхідність вирішення спірних питань волонтерської діяльності зібрала студентів у бібліотеці разом із викладачами і співробітниками бібліотеки за круглим столом «Волонтерство: альтруїзм, необхідність чи мода?», організованим студентським самоврядуванням університету і присвяченим Міжнародному дню волонтера (грудень 2015 року).

До того ж, набирає чисельності студентське волонтерство в бібліотеці. Співробітники НБ ХНМУ, працюючи зі студентами, допомагають їм зрозуміти, що бібліотека і волонтери – це єдине ціле, яке доповнює один одного [1].

Студентська рада організовує заходи, щоб привернути увагу студентства університету до здорового способу життя та спорту. Так, 2016 рік присвячено питанням боротьби і профілактики з таким серйозним захворюванням як цукровий діабет. Тож навесні цього року в рамках Всесвітнього дня здоров'я Студентська рада за підтримки НБ ХНМУ організувала студентський круглий стіл: «Цукровий діабет. Які виклики постають перед нами?». Студенти для обговорення актуальних питань запросили представників керівництва університету, викладачів та лікарів практичної ланки охорони здоров'я.

Важливий акцент – місцем для проведення цих заходів студенти обрали саме бібліотеку університету, яка завжди підтримує їх, надає організаційно-методичну допомогу, інформаційний та технічний супровід.

Не залишаються поза увагою і слухачі-іноземці підготовчого відділення (ПВ) ХНМУ. З березня 2016 року для них в бібліотеці проводяться заняття: співробітники бібліотеки розповідають слухачам про бібліотеку університету та особливості її структури щодо обслуговування науковою та навчальною

літературою, сайти університету та Наукової бібліотеки. Особлива увага приділяється ресурсам бібліотеки та правилам їх використання.

Також в бібліотеці проводяться віртуальні екскурсії по визначним місцям Харкова. З великою зацікавленістю слухачі ПВ знайомляться з українськими традиціями та культурою, приміряють національні костюми, дізнаються про традиції створення і носіння національного вишитого одягу. Незважаючи на мовний бар'єр, за участі куратора слухачі висловлюють схвальні відгуки про роботу бібліотеки. Це один з шляхів соціальної адаптації для іноземних громадян, адже вони є потенційними нашими студентами.

Культурно-просвітницька та виховна робота завжди є у центрі уваги колективу бібліотеки, направлена на співпрацю із студентською молоддю, орієнтована на гармонійний, інтелектуальний, культурний та світоглядний розвиток особистості студента з активною громадською позицією у суспільстві.

З цією метою проводяться різноманітні заходи: цикл оглядів-презентацій літератури «Медицина у дзеркалі світової літератури» в рамках лекцій на кафедрі суспільних наук для всіх першокурсників («Образ лікаря в художній літературі», «Улюблениця літературної музи: медицина в літературі», «Талант писати про медицину»); круглі столи із студентством; літературні вечори, конкурси, виставки літератури до видатних подій, актуальних тем, ювілейних дат тощо. До Дня вишиванки у цьому році спільно із Студрадою проведено онлайн-конкурс «Фото у вишиванці-2016», навіть слухачі ПВ прийняли в ньому активну участь.

Важливо створювати таку атмосферу в бібліотеці, яка приваблювала б молодь приходити та проводити час в її стінах з метою роботи і відпочинку [4]. Попереду багато планів щодо спільної роботи із студентським самоврядуванням університету – НБ стає для них майданчиком для творчої

діяльності, розвитку талантів, допомоги та підтримки різних соціальних, патріотичних, благодійних проєктів.

Так, студенти беруть участь у благодійному проєкті НБ ХНМУ «Світ в дитячих долоньках» (детальна інформація про проєкт є на сайті бібліотеки <http://libr.knmu.edu.ua>), разом із бібліотекою святкували Всеукраїнський День бібліотек, вже на листопад 2016 року заплановано літературно-поетичний вечір за участі студентів і бібліотекарів та багато інших заходів. Таким чином, університетська бібліотека, підтримуючи активну громадську позицію студентської спільноти, разом із Студентською радою впливає на організацію та забезпечення сприятливих умов їх соціалізації шляхом проведення спільних заходів – різноманітних проєктів та акцій, конференцій та семінарів тощо, що у свою чергу сприяє патріотичному, гуманістичному, екологічному, морально-етичному, культурному розвитку особистості, яка ще формується, та поліпшенню умов навчання у виші.

ЛІТЕРАТУРА

1. Винокурова Я. Э. Развитие волонтерского движения в библиотеке университета / Я. Э. Винокурова, А. П. Карпенко // Бібліотеки і суспільство: рух у часі та просторі : матеріали наук.-практ. Інтернет-конф., присвяченої 210-річчю Харк. нац. мед. ун-ту та 95-річчю Наук. бібліотеки ХНМУ, Харків, 5-12 жовт. 2015 р. / Харк. нац. мед. ун-т ; [редкол. : І. В. Киричок, Т. Б. Павленко, Н. Д. Гаєва]. – Харків, 2015. – С. 39–41.

2. Заблоцька О. С. Компетентнісний підхід як освітня інновація: порівняльний аналіз / О. С. Заблоцька // Вісник Житомирського державного університету ім. Івана Франка. – 2008. – Вип. 40. – С. 63–68.

3. Ступак А. Роль студенческого самоуправления в процессе социализации студенческой молодежи [Електронний ресурс] / А. Ступак. –

Режим доступа : <http://www.info-library.com.ua/libs/stattya/1661-rol-studentskogo-samovrjaduvannja-v-protsesi-sotsializatsiyi-studentskoyi-molodi.html>.

4. Lin H. Is the library a third place for young people? / H. Lin, N. Pang, B. Luyt // Journal of Librarianship and Information Science. – 2015. – Vol. 47, № 2. – P. 145–155.